

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza
judiciară și statutul expertului judiciar

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

La 14 aprilie 2016, Parlamentul a adoptat Legea nr.68 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.

Pe parcursul aplicării legii respective, au fost constatate anumite deficiențe, fapt ce a impus elaborarea proiectului de modificare a unor dispoziții pentru adaptarea conținutului unor articole la cerințele actuale.

În profesia de expert judiciar este admisă persoana care întrunește condițiile stabilite de art.40 al Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016, inclusiv a efectuat un stagiu profesional în **specialitatea de expertiză pentru care solicită calificarea de expert judiciar**.

Totodată, legea prevede unele excepții, precum scutirea de efectuare a stagiului profesional a persoanelor care au absolvit instituții de învățământ superior **specializate în domeniul expertizelor judiciare** și scutirea de efectuare a stagiului profesional și de examenul de calificare a persoanelor care dețin un titlu științific de doctor, doctor habilitat sau de academician în **specialitatea respectivă**, avându-se în vedere de asemenea specialitatea de expertiză pentru care solicită calificarea de expert judiciar.

În acest context, menționăm că urmare efectuării stagiului, expertul stagiar însușește aprofundat bazele teoretice și practice ale expertizei judiciare, legislația în vigoare în domeniul expertizei judiciare și acumulează deprinderile practice necesare exercitării activității profesionale de expertiză judiciară.

Astfel, este eronat că orice persoană care deține titlul științific de doctor, doctor habilitat sau de academician într-un domeniu, este în drept să obțină licență pentru exercitarea profesiei de expert judiciar cu drept de a efectua expertize judiciare la o anumită specialitate de expertiză judiciară. Doctoratul este o formă de studii post universitare, a cărei finalitate este dezvoltarea cunoașterii prin cercetare științifică a unui subiect analizat în cadrul tezei, care nu poate echivala cu o specialitate de expertiză, pentru care s-ar solicita calificarea de expert judiciar.

O altă deficiență constatată ține de condiția excesivă pentru obținerea calității de expert judiciar în domeniul construcțiilor.

În prezent instituțiile de expertiză nu reușesc să atragă candidați la funcțiile de expert în domeniul construcțiilor, deoarece candidații odată ce obțin calitatea de evaluator sau inginer cadastral după un stagiu, nu sunt interesați să realizeze suplimentar un stagiu de 1 an pentru obținerea altei calități - de expert judiciar.

Astfel, Centrul Național de Expertize Judiciare se confruntă, în prezent, cu lipsă acută a cadrelor în domeniul expertizelor în construcții. Această stare perpetuă generează riscul dispariției acestui gen de expertiză.

Precizăm că cererea față de acest gen de expertiză este una mare, beneficiarii fiind: instituții publice (organe de urmărire penală și instanțe de judecată), avocați, precum și persoane

fizice interesate, iar dispariția acestui gen de expertiză va duce iminent la lipsirea beneficiarilor de dreptul de a obține probe.

II. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

La art. 40 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar (în continuare - Legea nr.68/2016) se propune să fie exclus alineatul (2), ce prevede condiții suplimentare pentru obținerea calității de expert judiciar după cum urmează:

*a) pentru obținerea calității de expert judiciar cu specializarea în domeniul arhitecturii, urbanismului și construcțiilor, persoana trebuie să dețină **calitatea de expert tehnic în construcții**, obținută conform Legii nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții și Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 329 din 23 aprilie 2009;*

b) pentru obținerea calității de expert judiciar cu specializarea în evaluarea și partajarea bunurilor imobile, persoana trebuie să dețină următoarele certificate:

- *pentru specializarea evaluarea bunurilor imobile - **certificatul de calificare a evaluatorilor bunurilor imobile**;*
- *pentru specializarea partajarea bunurilor imobile - **certificatul de inginer cadastral**.*

Propunerile Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și organului cadastral formulate la etapa elaborării Legii nr. 68/2016 au fost contestate, fiind apreciate nerentabile și iraționale cerințele suplimentare față de experții cu specialități în domeniul construcțiilor, pentru a li se impune obținerea unei calități (de inginer cadastral și evaluator), pentru obținerea altei calități (de expert judiciar). Această abordare este una discriminatorie față de persoanele ce doresc să accedă în calitatea de expert cu specializare în domeniul construcțiilor.

Pentru eliminarea acestor condiții excesive se propune modificarea și a **articolului 43 alineatul (2)** din Legea nr. 68/2016 prin excluderea lit. d), reieșind și din propunerile înaintate pentru excluderea alineatului (2) de la **articolul 40**. Astfel, odată cu excluderea alineatului (2) de la articolul 40 decade necesitatea prezentării copiilor actelor ce confirmă corespunderea cu condițiile de obținere a calității de expert judiciar stipulate în articolul 40 alineatul (2).

În ceea ce privește abrogarea **alineatului (5) articolul 40** din Legea nr. 68/2016, aceasta se explică prin faptul că un doctor în științe este specialist în teoria științei respective, nu și un bun practician în practica expertizei judiciare cu specializarea solicitată. Deținerea unei diplome de studii superioare ciclul trei într-o specialitate, nu poate conferi dreptul persoanei de a pretinde fără efectuarea unui stagiul pentru asimilarea lucrului practic în laboratoarele de cercetare și susținerea unui examen pentru verificarea și constatarea pregătirii suficiente în specialitatea de expertiză solicitată. Astfel, admiterea în calitate de experți judiciari a unor persoane ce nu au efectuat stagiul în modul corespunzător poate duce la administrarea unor probe neveridice instanțelor de judecată.

Necesitatea de efectuare a stagiului a candidaților ce doresc să devină experți judiciari se impune din obligativitatea pregătirii/inițierii candidatului în știința expertizei judiciare, de asimilarea lucrului practic în laboratoarele de expertiză, de învățarea obligatorie de către acesta a metodicilor de cercetare și a aspectelor legislative ce reglementează domeniul expertizei judiciare.

De asemenea, luând în considerație faptul că, potrivit articolului 44 alineatul (1), al Legii nr. 68/2016 „actul care *confirmă statutul* de expert judiciar este *licența*”, întru înlăturarea erorii omise la redactarea Legii, cuvântul „statutul” din art. 47 alin. (1) se propune a fi substituit cu cuvântul „identitatea”, care se confirmă prin legitimație.

Astfel, la articolul 47 **alineatul** (1) din Legea nr. 68/2016 s-a propus următorul conținut: „Expertul judiciar își confirmă identitatea prin legitimația eliberată de instituția publică de expertiză judiciară sau, în cazul experților judiciari care își desfășoară activitatea în cadrul unui birou de experți /ăj udiciară, de Ministerul Justiției.”, avându-se în vedere că modelul legitimației se aprobă de către instituția publică de expertiză judiciară sau Ministerul Justiției, în funcție de faptul unde își deslușoară activitatea expertul judiciar.

III. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

IV. Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.iustice.aov.md- compartimentul Transparența decizională, directoriul Proiecte de acte normative remise spre coordonare.

Secretar fc stat

Nicolae EȘANU